

Uppdrag och ansvarsområden

Psykisk hälsa - barn och unga

1. Verksamhetens namn

Grundskolan Jönköpings kommun

2. Uppdrag och avgränsningar

Skolplikt

Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt vilken inträder hösterminen det år barnet fyller 7 år. Skolplikten upphör vid utgången av vårterminen det nionde året. För den elev som inte gått ut högsta årskursen när skolplikten annars skulle ha upphört upphör skolplikten i stället ett år senare, dock senast när eleven fyller 18 år.

Alla barn ska oberoende av hemvist, sociala och ekonomiska förhållanden ha tillgång till utbildning.

Alla barn och elever ska ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

3. Tidig upptäckt

Utvecklingssamtal

Minst en gång varje termin ska läraren, eleven och elevens vårdnadshavare ha ett utvecklingssamtal om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas. Informationen vid utvecklingssamtalet ska grunda sig på en utvärdering av elevens utveckling i förhållande till läroplanen.

Extra anpassningar

Om det inom ramen för undervisningen eller genom resultatet på ett nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Utredning

Kan det befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Hälsobesök

Varje elev i grundskolan erbjuds tre hälsobesök som innefattar allmänna hälsokontroller. Hälsobesöken är jämnt fördelade under skoltiden i förskoleklass, skolår 4 och 7.

Eleven erbjuds dessutom mellan hälsobesöken undersökning av syn och hörsel och andra begränsade hälsokontroller.

Elever får vid behov anlita elevhälsan för enkla sjukvårdsinsatser.

Misstanke om att barn far illa

Bestämmelser om skyldighet att anmäla till socialnämnden att ett barn kan behöva nämndens skydd finns i 14 kap. 1 § socialtjänstlagen.

Var och en som får veta att ett barn eller en ungdom far illa bör anmäla det till socialtjänsten.

Vid tveksamhet kontakta först socialtjänsten och fråga om råd utan att nämna barnets eller den ungas namn.

Pedagogisk personal som arbetar med barn och ungdomar har ett särskilt ansvar – om du i ditt arbete upptäcker att ett barn far illa är du skyldig att genast anmäla det till socialtjänsten.

4. Tidiga insatser/förebyggande behandling

Utbildningens syfte

Grundskolan ska ge eleverna kunskaper och värden och utveckla elevernas förmåga att tillägna sig dessa. Utbildningen ska utformas så att den bidrar till personlig utveckling samt förbereder eleverna för aktiva livsval och ligger till grund för fortsatt utbildning.

Utbildningen ska främja allsidiga kontakter och social gemenskap och ge en god grund för ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Elevhälsa

För eleverna i grundskolan finns elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för varje enskild elevs lärande och utveckling. De mer generellt inriktade uppgifterna, där elevhälsans medverkan är viktig, rör elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som t ex arbetet mot kränkande behandling och undervisningen om tobak, alkohol och andra droger och övrig livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning mm. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga levnadsvillkor.

Medicinsk kompetens: Skolsköterskor och skolläkare är en del i den samlade elevhälsan och har där ett gemensamt ansvar att bevaka så att skolan bidrar till goda och trygga uppväxtvillkor. Hälsa och lärande går hand i hand. Vi arbetar enligt Socialstyrelsens riktlinjer med bland annat vaccinationer, hälsosamtal, kontroller av tillväxt, syn och hörsel.

Psykologisk kompetens: När det gäller förskola erbjuder psykologfunktionen inom Barn- och elevhälsoenheten konsultation och handledning till förskolans personal. För att vara ett stöd i

skolans arbete erbjuder psykologfunktionen efter bedömning, psykologisk konsultation och handledning samt psykologutredning. Handledning och konsultation ges när den pedagogiska kompetensen behöver kompletteras med psykologisk kunskap och ett psykologiskt förhållningssätt. Konsultation ges när den pedagogiska kompetensen behöver kompletteras med psykologisk kunskap och ett psykologiskt förhållningssätt. En psykologutredning är aktuell om psykologen bedömer att det finns en relevant frågeställning utifrån elevens inlärningsituation och genomförs med vårdnadshavares samtycke. Psykologutredningen följs alltid av ett fortsatt samarbete med skolan för att omsätta bedömningen i pedagogiska åtgärder och i ett förhållningssätt/bemötande.

Psykosocial kompetens: Skolkurators arbete är direkt riktat till elever eller indirekt via pedagoger för att skapa en god miljö för elevers hälsa, lärande och utveckling. Insatser kan t.ex. vara att genomföra samtal med enskilda elever eller grupper, utreda eller bedöma den sociala och psykosociala situationen för enskilda elever, ge handledning och konsultation till skolpersonal. På varje F-6 skola finns tillgång till kurator. Alla 7-9 skolor har skolkurator på enheten.

Specialpedagogisk kompetens: På Barn- och elevhälsoenheten finns det möjlighet att söka det specialpedagogiska stödet från specialpedagogiska teamet. Tillsammans med specialpedagoger och personal på utbildningsenheterna ges stöd till barn/elever. Centralt placerad finns en specialpedagog med funktionsansvar, vars uppgift är att bistå med samordning och stöd till kommunens specialpedagoger. Specialpedagogiska teamet har fördjupningsområden inom adopterade barn, autismspektrumtillstånd, beteende/koncentration, hörsel, läs/skriv, matematik, rörelse/motorik, syn, tal/kommunikation.

Extra anpassningar

Om en elev riskerar att inte utvecklas i riktning mot kunskapsmålen i läroplanen eller mot att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar. Om en elev efter en tid med denna stödinsats fortfarande inte utvecklas i riktning mot kunskapsmålen i läroplanen eller mot att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås är det viktigt att de extra anpassningarna intensifieras och anpassas ytterligare utifrån elevens behov.

Särskilt stöd

Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas.

Om det finns särskilda skäl får rektor besluta att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp än den som eleven normalt hör till.

Skoldatateket

Skoldatateket vänder sig till utbildningsenheter från förskolan till år 9 samt gymnasiesärskolan.

Skoldatateket är en del av det pedagogiska stödet till elever. Skoldatateket erbjuder möjlighet för lärare att få ökade kunskaper om specialpedagogiska IT-baserade verktyg och hur de används för att stimulera lärandet för elever med läs-, skriv- samt koncentrationssvårigheter.

Specialpedagogisk utvecklingsstrateg

Specialpedagogisk utvecklingsstrateg vänder sig till utbildningsenheter från förskolan till år 9. Rollen som specialpedagogisk utvecklingsstrateg innebär:

- stöd till rektorer i utvecklingsarbetet av nära stöd till barn och elever
- samordning och utveckling av specialpedagogernas yrkesroll

Språk- och kommunikationsteamet

Språk- och kommunikationsteamets uppdrag omfattar handledning och konsultation till personal kring tal, språk och kommunikation. Vi utför språkbedömningar och vid behov periodvis individuell träning av elev. Vi arrangerar fortbildningar inom vårt kompetensområde. Målsättning är även att sprida information kring externa fortbildningar som anses vara relevanta och aktuella. Vid behov kan information och handledning ges kring material och lämpliga programvaror.

Språk- och kommunikationsteamet vänder sig till utbildningsenheter från förskolan till år 9 samt gymnasiesärskolan. I teamet ingår tal-/specialpedagog och logoped.

Koordinator

Koordinatorns uppgift är att synkronisera insatser kring de barn/elever som kräver stora insatser från många instanser. Möta utbildningsenheternas behov av dokumentation och administration. Lägga upp rutiner, samordna och följa upp insatser i komplicerade barn/elevärenden.

Främja barn och ungas hälsa genom att arbeta med utveckling av samverkansformer.

Rörligt elevstöd.

Det rörliga stödet består av pedagoger och specialpedagog med bred pedagogisk kompetens samt erfarenhet av arbete i komplicerade skolsituationer på olika nivåer (individ/grupp och organisation) inom F-9.

Rörligt skolstöd är en kommunövergripande resurs som stöttar hemskolorna i sin skolutveckling på flera nivåer. Rektor kan utifrån hemskolans behov ansöka om olika typer av insatser. Det finns handledning för organisatoriska frågor, pedagog/arbetslag eller enskilda grupp- eller elevärenden. Vid de enskilda grupp- eller elevärendena deltar handledarna i verksamheten.

Syftet med samtliga insatser är att hemskolan ska utveckla nya verktyg för att kunna möta sina elever på bästa sätt.

Mobila teamet

En tidsbegränsad operativ insats. Den riktar sig till skolor och dess personal som är i behov av stöd för att själva komma vidare i sitt arbete, det kan handla om stöd i arbetet gällande enskild elev, grupp, klass och/eller skolkartläggningar.

Uppdraget är att, utifrån skolans frågeställning, observera samt handleda skolans personal. En alltför tät elevkontakt bör ske med försiktighet, då uppdraget är en tidsbestämd tillfällig insats i huvudsak riktad till att vara ett stöd för skolans eget arbete.

I det Mobila teamet arbetar två pedagoger.

Mobila teamet arbetar på uppdrag av rektor.

Uppdragstiden är som längst 2 veckor. Därefter erbjuder Mobila Teamet uppföljningsmöten.

Mobila teamets uppdrag sker utifrån ärendeprioritering, sålunda tas beslut utifrån ett uppdrag i taget.

Mobila teamet ska även kunna finnas som stöd till skolor vid situationer av våld och kränkningar, vid denna insats tar rektor kontakt med grundskolechef, vid beslut om insats är dessa ärenden prioriterade.

Särskild undervisningsgrupper

Inom utbildningsförvaltningen finns 3 resursenheter där elever som kräver en extra behandlingsinsats som komplement till sin undervisning ska erbjudas detta.

Inom resursenheten finns lärare, fritidspedagoger och personal med behandlingskompetens.

Placering av elever vid resursenheterna beslutas av hemskolans rektor men först efter samråd med en mottagningsgrupp. Placeringarna är tidsbestämda. Målsättningen är att eleven så snart som möjligt ska kunna komma tillbaka sin hemskola.

Hemskolans rektor behåller ansvaret för eleven under placering på resursenheten.

Stadsgårdsskolan har en undervisningsgrupp för elever åk. 5-9 med diagnos inom autismspektret.

Där erbjuds en trygg bas som gör det möjligt för att utveckla elevens potential genom att utmaningar anpassas efter individens förutsättningar och intressen.

En bra lärandemiljö där vi anpassar arbetssätter efter elevens förutsättningar. En del elever arbetar tillsammans i ett mindre sammanhang, andra behöver delvis få sin undervisning i par eller enskilt med särskilt stöd.

Den särskilda undervisningsgruppen på Stadsgårdsskolan samverkar med föräldrar, pedagoger, barn- och elevhälsans specialpedagog inom autismspektra och barn- och ungdomspsykiatri, socialtjänsten, fritids och samhället. En studie- och yrkesvägledare har hand om praktik, och förbereder för och samverkar med gymnasiet.

Utbildning på sjukhus

För elever som på grund av sjukdom eller liknande skäl inte kan delta i vanligt skolarbete och som vårdas på sjukhus eller en institution som är knuten till ett sjukhus ska särskild undervisning anordnas på sjukhuset eller institutionen, om det inte är obehövt för elevens inhämtande av kunskaper. Sådan undervisning ska så långt det är möjligt motsvara den undervisning som eleven inte kan delta i.

Solåsskolan och Sjukhuskolan Ryhov finns på Länssjukhuset Ryhov i Jönköping.

Solåsskolan är knuten till barn- och ungdomspsykiatri, BUP. Eleverna är patienter antingen på Akutavdelningen eller på Anorexienheten.

Sjukhuskolan Ryhov finns för elever som är inlagda på grund av fysiska behov.

Sjukhuskolan tar kontakt med barn och ungdomar under deras vistelse på barn- och ungdomsmedicinska vårdenheten.

Sjukhuskolorna ger undervisning till ineliggande patienter i åldrarna 7-18 år. Detta sker i nära samarbete med hemskolorna. Dessutom kan föräldrar och hemskolor erbjudas samtal utifrån vårdbehovet i förhållande till skolsituationen.

Döv/hörselklasser

Kålgårdsskolan F-6 erbjuder en anpassad undervisning för elever med hörselnedsättning. Vi undervisar i små grupper med individanpassning och hög personaltäthet.

Vi har personal med särskild kompetens om hörselnedsättning och anpassad hörselpedagogik. Undervisningen följer Läroplanen för grundskolan, LGR 11, med tillägg för ämnet teckenspråk enligt beslut från skolverket. Lokalerna är akustiksanerade och har hörselteknisk utrustning. Döv- och hörselklasserna samarbetar med skolans övriga verksamhet.

Kålgårdsskolan erbjuder vi fritidshem med teckenspråkig personal.

Junedalsskolan har en klass i varje årskurs för elever med hörselnedsättning. Vi har därför personal med särskild kompetens om just hörselnedsättning och anpassad hörselpedagogik.

Vid Junedalsskolan finns tre arbetslag med särskild kompetens om hörselnedsättning och anpassad hörselpedagogik. Det finns en hörselassistent, som teckentolkar vid behov.

Kompetensutveckling kring frågor som rör hörselproblematik och pedagogiska frågor som rör detta sker kontinuerligt.

Eleverna är inkluderade i klasser med hörande elever. De klasser där det finns elever med hörselnedsättning har undervisning i klassrum med anpassad ljudmiljö. Det finns också ett ljudutjämningsystem i flera klassrum och vi får stöd av hörseltekniska avdelningen med de hörsel-tekniska skolhjälpmedel som det finns behov av.

Tal och Kommunikationsklasser

Verksamheten finns på Kålgårdsskolan för åk F – 6 och på Ljungarumsskolan för åk 7 – 9.

Vi erbjuder undervisning i små grupper med hög personaltäthet. I Tal- och kommunikationsklasserna på Kålgårdsskolan finns specialpedagog, speciallärare, grundskollärare och logoped. Eleverna följer grundskolans läroplan.

I Tal- och kommunikationsklassen, Språket, går elever som har generell språkstörning av grav karaktär. Elever med denna funktionsnedsättning har stora svårigheter med:

- Att **uppfatta** och **förstå** talat och skrivet språk
- Att **själva tala** och **bli förstådd** av andra
- Att **använda språket rätt** i olika kommunikativa och sociala situationer

För att få börja i Tal- och kommunikationsklasserna krävs utredning av psykolog och logoped samt bedömning av pedagog. Därefter kan en ansökan göras. En mottagningsgrupp, som består av specialpedagog, logoped och psykolog, tar ställning till om eleven kan erbjudas plats.

5. Samverkan

Vi samverkar med:

Socialtjänst

Barn och ungdomshabilitering

Barn och ungdomspsykiatri

Barn och ungdomshälsan

Barn och ungdomsmedicin

Ungdomsmottagning

Polis

Resursenheter

De elever som behöver allra mest stöd bör kunna få detta inom den kommunala organisationen genom en mera nära samverkan mellan socialtjänstens och skolans kompetenser. En huvudinriktning för den här verksamheten är att de elever som kräver en behandlingsinsats som komplement till sin undervisning kan få det i sitt eget skolområde. På områdesenheten finns personal med pedagogisk kompetens, personal med behandlingskompetens och personal med fritidspedagogkompetens.

Placering av elever vid områdesenheterna beslutas av hemskolans rektor, som ett beslut om särskild undervisningsgrupp, men först efter samråd med en mottagningsgrupp. Placeringarna är tidsbestämda. Målsättningen är att eleven så snart som möjligt ska kunna komma tillbaka sin hemskola.

SOLEN – Samordning låg elevnärvaro

Skolnärvaro är en viktig skyddsfaktor för att elever ska klara skolan och även för elevers fysiska och psykiska hälsa senare i livet. Skolor bör jobba förebyggande med att främja närvaron och ha en egen handlingsplan för arbetet med att uppmärksamma, utreda och åtgärda frånvaron. Där är elevhälsans arbete centralt.

Om arbetet utifrån skolans handlingsplan inte ger förväntat resultat, kan rektor ansöka om samordning av individuellt närvaroteam hos Barn- och elevhälsoenheten.

Samordnaren kallar i samråd med rektor och med samtycke av vårdnadshavare till möte där vårdnadshavare och relevant personal med insatser runt eleven deltar. Det kan gälla rektor, skolans elevhälsoteam, lärare och vid behov förstärkt med skolpsykolog eller specialpedagog från Barn- och elevhälsoenheten samt berörd personal från externa verksamheter med pågående insatser.

Mötet skapar en SIP (Samordnad Individuell Plan enligt avtal) utifrån elevens behov där insatser och ansvar tydliggörs.

Teamet träffas vanligtvis med 6-8 veckors intervall tills eleven närvarar varje dag i skolan. Syftet med träffarna är att det sker en utveckling runt elevens behov samt uppföljning och fortsatt samordning.

När eleven närvarar i skolan varje dag avslutas teamets arbete.

Upprättade samverkansavtal

- Samverkansavtal mellan barn- och ungdomshälsan inom Landstinget och utbildningsförvaltningen.

[länk](#)

- SIP – (Samordnad Individuell Plan) -verktyg vid samverkan barn och unga
[länk](#)

6. Avvikelsehantering vid samverkansproblem mellan verksamheter.

Brister i samverkan rapporteras till närmaste rektor/chef som om möjligt vidtar åtgärder i den egna verksamheten. Går frågan inte att lösas där tas frågan vidare till dialog med berörd verksamhets chef.

Mallen *Avvikelse rapport vid samverkan kring psykisk hälsa – barn och unga* används.

[länk](#)

Kopia av alla avvikelsehanteringsrapporter ska vidarebefordras till Koordinator på Barn och elevhälsoenheten. Samverkansproblem lyfts vidare i chefsforum